

Hukuk Bülteni

Uyuşmazlık Çözümü | Aralık 2021

İCRA VE İFLAS KANUNU VE DİĞER KANUNLARDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

30 Kasım 2021 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanan 7343 Sayılı İcra ve İflas Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (“**7343 Sayılı Kanun**”); İcra ve İflas Kanunu (“**İİK**”), Avukatlık Kanunu, Hâkim ve Savcılar Kanunu, Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ve diğer bazı kanunlarda önemli değişiklikler getirdi. Başta İİK kapsamındakiler olmak üzere uygulamada sıklıkla karşılaşılabilecek değişiklikler bu bültende ele alınacak ancak kurumların çalışma düzenine ilişkin değişikliklere yer verilmeyecektir.

1. İcra ve İflas Kanunu

İcranın Geri Bırakılmasına İlişkin Değişiklikler

İcranın geri bırakılmasını düzenleyen İİK’nın 36. maddesinin içeriği önemli oranda değişti. Buna göre, icranın geri bırakılmasına karar verme yetkisi (bulunulan yargı aşamasına bağlı olarak) Bölge Adliye Mahkemesi veya Yargıtay’dan alınarak takibin yapıldığı yer icra mahkemesine verilmiştir.

İcranın geri bırakılması kararına karşı temyize başvurulması ve Yargıtay’ın hükmü bozması halinde, teminatın geri verilip verilmeyeceğine bozma sonrası esası inceleyecek olan mahkeme kesin olarak karar verecektir. Değişiklik öncesi İİK’da benzer bir düzenleme yer almakta, ancak kararı verecek mahkemenin hangisi olacağı açıkça belirtilmemekteydi.

Öte yandan, artık Bölge Adliye Mahkemesince istinaf başvurusunun kesin olarak esastan reddine karar verilmesi halinde alacaklının istemi üzerine, başkaca işleme gerek kalmaksızın teminata konu olan para alacaklıya ödenecektir. İstinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin karara karşı temyiz

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

yolunun açık olması halinde ise, icranın geri bırakılması kararının etkisi, temyiz yoluna başvurma süresinin dolmasına kadar devam edecektir.

Haciz Hükümlerine İlişkin Değişiklikler

İİK'nın kıymet takdirini düzenleyen 87. maddesinde yapılan değişikliğe göre, haczi yapan memurun kıymetini takdir edeceği haczedilen mallara "sicile kayıtlı mallar" istisnası getirilmiştir. Ayrıca, 87. maddeye eklenen 2. ve 3. fıkralara göre, sicile kayıtlı malın kıymet takdirinin bilirkişilik bölge kurulu listesinde kayıtlı olan ve bu konuda Adalet Bakanlığınca izin verilen bilirkişilerce, bunların bulunmaması halinde ise listede kayıtlı diğer bilirkişilerce yaptırılması zorunlu kılınmıştır.

Mahcuz taşınırın muhafaza tedbirlerini düzenleyen İİK'nın 88. maddesi uyarınca, haczedilmiş ancak muhafaza altına alınmamış mallar, satış talebi üzerine muhafaza altına alınacak veya ihale alıcısına teslim hazır hale getirilecektir. Aksi takdirde satış yapılamayacaktır. Hükümün eski halinde, "alınabilir" ve "yapılabilir" ifadeleri kullanılmakta olup, değişiklik ile bu ifadeler kesinleştirilmiştir.

İstihkak davalarında mülkiyet karinesini düzenleyen İİK'nın 97/a maddesinde yapılan değişiklik ile birlikte, borçlu ve üçüncü kişinin malı birlikte ellerinde bulundurdıkları durumlarda, üçüncü kişi, yedieminliği kabul ederek malın doğrudan muhafaza altına alınmasını engelleyebilecektir. Buna karşın, her durumda, İİK madde 97/1 uyarınca takibe devam edilmesine karar verilirse, malın muhafaza altına alınabileceği öngörülmüştür.

Satış Talebine İlişkin Değişiklikler

Satış talebine ilişkin müddetleri düzenleyen İİK'nın 106. maddesinde yapılan değişiklik ile, taşınırlarda satış talep etme süresi uzatılarak, altı aydan bir yıla çıkarılmıştır. Borçlunun üçüncü şahıslardaki alacağı da bu hükme tabi olacaktır. Ayrıca, bir yıllık satış isteme süresinde satış istenmiş ancak açık arttırma sonucu satış gerçekleşmemiş ise, satış isteme süresi, yalnızca satış isteyen alacaklı bakımından, belirtilen sürenin sona ermesinden itibaren bir yıl daha uzatılmıştır.

106. maddede yapılan diğer değişikliklere göre (i) satış talebi ile birlikte kıymeti takdiri ve satış giderlerinin tamamının peşin olarak yatırılması ve (ii) sicile kayıtlı motorlu kara araçları bakımından muhafaza, kıymet takdiri ve satış talebinin birlikte yapılması ve bunlara ilişkin giderlerin tamamının peşin olarak yatırılması zorunlu tutulmuştur. Aksi halde satış talebi yapılmamış sayılacaktır. Diğer yandan, eğer yatırılan giderlerin eksik olduğu tespit edilirse, icra müdürlüğü, satış isteyen tarafa bunları tamamlaması için on beş günlük kesin süre verecektir. Eksik miktar tamamlanmazsa satış talebi yapılmamış sayılacaktır.

Taksitle Ödemeye İlişkin Değişiklikler

Taksitle ödeme tutanağına vergi istisnası getirilmiştir. Buna göre, borçlunun, borcunu düzenli taksitlerle ödeme taahhüdü ya da alacaklı ile hacizden önce veya sonra yapacağı borcun

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

taksitlendirilmesine ilişkin sözleşme için icra dairesinde düzenlenecek tutanak veya kâğıt üzerindeki damga vergisi kaldırılmıştır.

Borçluya Satış Yetkisi Verilmesine İlişkin Değişiklikler

7343 Sayılı Kanun, İİK'ya yepyeni bir kurum kazandırmıştır. Borçluya, haczedilen malın rızaen satışı için yetki tanınmış ve rızaen satışın usulü düzenlenmiştir. Buna göre borçlu, kıymet takdirinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde haczedilen malının rızaen satışı için kendisine yetki verilmesini talep edebilecektir. Buna uygulanacak usul ise şu şekilde düzenlenmiştir:

- Eğer mal üzerinde kıymet takdiri yapılmamış ise, borçlu da kıymet takdiri yapılmasını isteyebilecektir.
- Kıymet takdirinin kesinleşmesi ile birlikte icra müdürü, cebri satış işlemlerini durduracak ve borçluya haczedilen malını satması için on beş günlük süre verecektir.
- Borçluya verilmiş olan sürenin başından, icra mahkemesinin rızaen satışa ilişkin vereceği karara kadar geçen sürede, alacaklı bakımından satış isteme süresi işlemeyecektir.
- Satılacak malın bedeli, (i) malın muhammen bedelinin yüzde sekseni ya da (ii) o malla güvence altına alınan ve satış isteyen alacağına rüçhanı olan alacakların toplamından hangisi fazlaysa bu miktardan ve ayrıca bu miktara ilave edilecek olan takip masrafları toplamından az olamayacaktır.
- Malın alıcısı, malın bedelini borçluya verilen on beş günlük süre içinde dosyaya öderse, icra müdürü, satışın onaylanması ile malın devir ve teslim işlemlerinin yapılmasına karar verilmesi için dosyayı derhal icra mahkemesine gönderecektir.
- Mahkeme en geç on gün içinde dosya üzerinden talebin kabulüne veya reddine kesin olarak karar verecektir.
- Mahkeme kabul kararı verirse, malın mülkiyeti alıcıya geçecektir ve mal üzerindeki tüm hacizler kaldırılarak devir ve teslim işlemleri gerçekleştirilecektir.
- Mahkemenin ret kararı vermesi halinde ise yatırılan bedel alıcıya iade edilecektir.

Elektronik Ortamda Açık Artırma Suretiyle Satışa İlişkin Değişiklikler

Bundan sonra İİK uyarınca yapılacak açık artırmanın **tüm** aşamaları elektronik ortamda gerçekleştirilecektir. Haczolunan malların satışı, UYAP'a entegre bir elektronik satış portalında açık artırma suretiyle yapılacaktır. Buna göre:

- Açık artırmada teklif verme süresi yedi gün olacaktır.

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

- Açık artırma, ilanda belirtilen gün ve saat aralığında ve teklif verme yoluyla yapılacaktır.
- Teklif verenlerin kişisel bilgileri, artırma süresi içinde bilişim sistemini işleten kamu görevlileri hariç hiç kimse tarafından görüntülenemeyecektir.
- Teklifler arasındaki fark, satışa çıkarılan malın muhammen bedelinin binde birinden ve her halde yüz Türk lirasından az olamayacaktır.
- Açık artırmada en yüksek teklifi veren kişi, artırma süresi içerisinde kendisinden yüksek bir teklif verilmediği müddetçe teklifini çekemeyecektir ve teminatını geri alamayacaktır.
- Açık artırma süresinin son on dakikası içinde yeni bir teklif verilirse, açık artırma bir defaya mahsus olmak üzere on dakika uzatılacaktır.

Taşınmaz İhale Usulüne İlişkin Değişiklikler

Şartnamenin açık bulundurulmasını düzenleyen İİK'nın 124. maddesi esaslı bir şekilde kısaltılmıştır. Maddenin, (i) artırma şartnamesinin 10 gün süreyle icra dairesinde açık bulundurulmasına ilişkin 2. fıkrası, (ii) şartnamede artırmaya katılacakların teminat göstermesi hususunun yazılmasına ilişkin 3. fıkrası ve (iii) teminata ilişkin istisnayı düzenleyen 4. fıkrası kaldırılmıştır.

Taşınır malların satışına ilişkin yapılan ihale usul ve esaslarına yönelik bazı değişiklikler, taşınmaz mallar için de geçerli olacaktır. Örneğin, 118. madde uyarınca, hem taşınmazlar hem de taşınırlarda ihale alıcısı, ihalenin feshi talep edilmiş olsa dahi, artırma sonuç tutanağının ilanından itibaren yedi gün içinde satış bedelini nakit ödemek zorundadır. Ayrıca, artık ihale kesinleşmeden önceki yedi günlük sürede sicilde, taşınmazın tescili yapılamayacak, bu sürenin geçerek ihalenin kesinleşmesi beklenecektir.

Artırma hazırlık tedbirlerini düzenleyen İİK'nın 126. maddesi de İİK'nın 114. maddesi ile uyumlu hale gelmiştir. Buna göre, elektronik satış portalında yapılacak olan satış ilanında, varsa ipotek sahibi alacaklılar ile diğer ilgililerin, taşınmaz üzerindeki haklarını on beş gün içinde icra dairesine bildirmeleri gerekmektedir. Aksi halde, hakları tapu siciliyle sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşımının dışında kalacaklardır. Bu düzenlemeler, irtifak hakkı sahipleri için de geçerli olacaktır.

İhalenin Feshi Davalarına İlişkin Değişiklikler

İhalenin neticesini ve feshini düzenleyen 134. maddede de önemli değişiklikler yapılmıştır. Öncelikle, ihalenin feshi davasını açabilecek kişiler arasında sayılan "tapu sicilindeki ilgililer", "resmi sicillerdeki ilgililer" olarak genişletilmiştir. Böylelikle sınırlı ayni hak sahiplerine de bu davayı açabilme imkânı tanınmıştır.

Bununla birlikte satış isteyen alacaklı, borçlu veya resmi sicilde kayıtlı ilgililerle sınırlı ayni hak sahiplerinin dışında kalan kişilerce ihalenin feshinin talebi halinde, ihale bedeli üzerinden nispi harç alınacak ve talebin reddi halinde bu harç iade edilmeyecektir. Ayrıca, ilgili kişilerin muhtemel

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

zararına karşılık olmak üzere ihale bedelinin yüzde beşi oranında teminat göstermesi şartı aranacaktır.

İhalenin feshi talebi üzerine, icra mahkemesi, talep tarihinden itibaren yirmi gün içinde duruşma yapacak ve taraflar gelmeseler bile icap eden kararı verecektir. İhalenin feshi talebinin usulden reddi gereken hallerde ise duruşma yapılmadan da karar verilebilecektir.

2. Diğer Kanunlar

Avukatlık Kanunu

Avukatların meslekleriyle ilgili işledikleri suçlar bakımından istinaf kanun yolunda kesinleşen kararlara karşı temyiz kanun yolu açılmıştır. Ancak bu düzenleme, 15 Temmuz 2020'den önce verilmiş kesin nitelikteki kararlar bakımından uygulanamayacaktır.

Hakimler ve Savcılar Kanunu

Hakim ve savcılık adaylığına atanma şartlarından, "alışılmışlığın dışında çevrenin yadırgayacağı şekilde konuşma ve organlarının hareketini kontrol zorluğu çekmek gibi engeli bulunmamak" şartı kaldırılmıştır.

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkına Kanun

Covid izni kapsamında denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezasının infazına karar verilen hükümlülerin izinleri 31 Mayıs 2022 tarihine kadar uzatılabilecektir.

Harçlar Kanunu'na Bağlı Tarife

Yeni düzenleme ile, İİK'nın 134. maddesi kapsamında satış isteyen alacaklı, borçlu, resmî sicilde kayıtlı ilgililer ile sınırlı aynı hak sahipleri dışında kalan kişilerce ihalenin feshinin talep edilmesi hâlinde ihale bedeli üzerinden binde 68,31 harç ödenecektir. Bu harcın yarısının talepte bulunulurken peşin olarak yatırılması zorunlu olacaktır. Talebin kabulü hâlinde bu harç başka bir kimseye yüklenmeyecek ve istem hâlinde iade edilecektir. Talebin reddi hâlinde ise alınan harç ihalenin feshini isteyen iade edilmeyecek ve harcın kalan kısmı ihalenin feshini isteyen tahsil edilecektir.

Çocuk Teslimine Dair Düzenlemeler

İcra dairesi eliyle çocuk teslimi yürürlükten kalkmıştır. Bundan sonra, Adalet Bakanlığı bünyesinde kurulan "Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüğü" çocuğun teslimini yapacaktır. Bu doğrultuda, Çocuk Koruma Kanunu'na, "Çocuk Teslimi ve Çocukla Kişisel İlişki Kurulması" başlıklı dördüncü kısım eklenmiştir.

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

Bu değişikliklerle uyumlu olarak Türk Medeni Kanunu’nun 182. maddesine yapılan ekleme ile, çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin kararın gerekleri yerine getirilmediği takdirde, velayet kendisinde olmayan anne veya babanın talebi üzerine velayetin değiştirilebileceği düzenlenmiştir.

İLETİşİM

Av. Ilgın Buray Duran

ibduran@kolcuoglu.av.tr

Stj. Av. Ece Nur Yıldız

enyildiz@kolcuoglu.av.tr